

Metodika k podávání žádostí o udělení oprávnění k činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru

I. Úvod

Nebankovním poskytovatelem spotřebitelského úvěru (dále jen „**poskytovatel**“) je podle § 9 zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru (dále jen „**ZSÚ**“), právnická osoba, která je oprávněna poskytovat spotřebitelský úvěr na základě oprávnění k činnosti poskytovatele, které jí udělila Česká národní banka (dále jen „**ČNB**“) k žádosti o udělení oprávnění k činnosti poskytovatele (dále jen „**Žádost**“).

Náležitosti Žádosti stanoví § 11 odst. 1 ZSÚ, podrobnosti náležitostí Žádosti pak prováděcí vyhláška č. 381/2016 Sb., o žádostech, oznámeních a předkládání výkazů podle zákona o spotřebitelském úvěru (dále jen „**vyhláška**“).

ČNB udělí oprávnění k činnosti poskytovatele, pokud žadatel splnil podmínky udělení oprávnění k činnosti podle § 10 ZSÚ, což doložil Žádostí se všemi povinnými údaji a doklady podle § 11 odst. 1 ZSÚ a § 3 vyhlášky.

Podle § 11 odst. 3 ZSÚ ČNB, vyhoví-li Žádosti v plném rozsahu, nevyhotovuje rozhodnutí písemně a poskytovatele pouze zapíše do registru osob oprávněných v oblasti spotřebitelského úvěru k činnostem podle ZSÚ. Okamžikem zápisu poskytovatele do tohoto registru nabývá rozhodnutí o udělení povolení právní moci.

Příslušné právní předpisy, jakož i další metodické a výkladové materiály, jsou dostupné na internetových stránkách ČNB (Dohled a regulace – Legislativní základna – Ochrana spotřebitele a spotřebitelský úvěr):

http://www.cnb.cz/cs/dohled_finan_cni_trh/legislativni_zakladna/ochrana_spotrebitele_spotrebitelsky_uver/

Informace týkající se podání Žádosti jsou dostupné na internetových stránkách ČNB (Dohled a regulace – Výkon dohledu – Povolovací a schvalovací řízení – Poskytovatelé a zprostředkovatelé spotřebitelského úvěru):

http://www.cnb.cz/cs/dohled_finan_cni_trh/vykon_dohledu/povolovaci_schvalovaci_rizeni_poskytovatele_spotrebitelskeho_uveru/index.html

Případné dotazy týkající se podání Žádosti lze zaslat prostřednictvím formuláře dostupného na internetových stránkách ČNB:

http://www.cnb.cz/cs/o_cnb/formular_kvalifikovany_dotaz/kvalifikovany_dotaz.html

II. Právní forma žadatele

Žadatelem o udělení oprávnění k činnosti poskytovatele může být pouze právnická osoba, jejíž forma je akciová společnost, evropská společnost, nebo společnost s ručením omezeným, a která má sídlo i skutečné sídlo na území České republiky, pokud z mezinárodní smlouvy, jež je součástí českého právního řádu, nevyplývá

povinnost umožnit žadateli poskytovat v České republice spotřebitelský úvěr za obdobných podmínek jako osobám se sídlem v České republice.

Je-li žadatel společností s ručením omezeným, musí mít zřízenou dozorčí radu s takovými pravomocemi, jako jsou pravomoci dozorčí rady akciové společnosti podle zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích) (dále jen „**ZOK**“).

III. Správní poplatek

Přijetí Žádosti je zpoplatněno správním poplatkem ve výši 50 000 Kč podle položky č. 65 bodu 9 písm. n) sazebníku, který je přílohou zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Správní poplatek je podle § 5 odst. 2 téhož zákona splatný při přijetí Žádosti. Správní poplatek nelze vrátit, a to ani v případě zpětvzetí Žádosti.

ČNB doporučuje správní poplatek hradit až na základě platební instrukce nebo výzvy k zaplacení správního poplatku, v níž ČNB žadateli sdělí číslo účtu a příslušný variabilní symbol.

IV. Obecné náležitosti Žádosti

Žádost obsahuje, vedle náležitostí stanovených zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**SŘ**“), též údaje o splnění podmínek pro činnost poskytovatele podle § 10 ZSÚ, které žadatel doloží příloženými doklady.

1. Náležitosti podání podle SŘ

Z Žádosti musí být zřejmé, kdo ji podává, které věci se týká, a musí z ní být patrné, co žadatel žádá. Žádost musí obsahovat název nebo obchodní firmu právnické osoby, její identifikační číslo nebo obdobný údaj a adresu sídla, popřípadě jinou adresu pro doručování. Žádost musí obsahovat označení správního orgánu, jemuž je určena (tj. ČNB), a podpis osoby, která ji podává.

2. Jazyk písemností

Jednacím jazykem správního řízení je český jazyk; účastníci řízení však mohou jednat a předkládat písemnosti i ve slovenském jazyce (§ 16 odst. 1 SŘ). Písemnosti vyhotovené v cizím jazyce musí být předloženy v originálním znění a současně v úředně ověřeném překladu do jazyka českého, pokud ČNB účastníkovi řízení nesdělí, že takový překlad nevyžaduje (§ 16 odst. 2 SŘ).

ČNB dne 30. 11. 2016 uveřejnila na úřední desce¹ prohlášení podle § 16 odst. 2 SŘ k jazyku písemností předkládaných ČNB ve správních řízeních vedených podle ZSÚ, podle něhož bude v případě Žádosti uplatňovat následující přístup:

- V případě účetních závěrek a výročních zpráv, včetně konsolidovaných, bude možné jejich předložení i pouze v anglickém jazyce. Jiné písemnosti vyhotovené v anglickém jazyce bude nutné předložit s překladem do jazyka českého, úředně

¹ http://www.cnb.cz/cs/dulezite/uredni_deska/

ověřený překlad však nebude vyžadován. ČNB si předložení písemnosti vyhotovené v anglickém jazyce společně s jejím (úředně ověřeným) překladem může v konkrétním případě vyžádat.

- Pro předkládání písemností vyhotovených v jiném cizím jazyce než v jazyce anglickém platí § 16 odst. 2 SŘ v plném rozsahu. Tyto písemnosti tedy musí být ČNB předloženy v originálním znění a současně v úředně ověřeném překladu do jazyka českého, pokud ČNB v konkrétním případě účastníkovi řízení nesdělí, že takový překlad nevyžaduje.

3. Účastníci řízení a osoby oprávněné za ně jednat

Účastníkem řízení je žadatel.

Vzhledem k tomu, že Žádost může podat pouze právnická osoba, musí být Žádost podána osobou oprávněnou jednat za ni ve správním řízení. Tento způsob jednání za právnickou osobu je třeba odlišit od způsobu jednání za právnickou osobu v případě hmotněprávních úkonů vyplývajících ze zakladatelského dokumentu a zapsaného do veřejného rejstříku, a to již jen s ohledem na požadavek § 30 odst. 2 SŘ, podle kterého může za právnickou osobu v téže věci současně činit úkony pouze jedna osoba.

Ve smyslu § 30 odst. 1 SŘ může za právnickou osobu ve správním řízení jednat ten, kdo je k tomu oprávněn v řízení před soudem podle § 21 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „OSŘ“), který stanoví, že za právnickou osobu (nestanoví-li OSŘ či zvláštní zákon, že za právnickou osobu jednájí jiné osoby) jedná

- a) člen jejího statutárního orgánu; tvoří-li statutární orgán více osob, jedná za právnickou osobu předseda statutárního orgánu, popřípadě jeho člen, který tím byl pověřen; je-li předsedou nebo pověřeným členem právnická osoba, jedná vždy fyzická osoba, která je k tomu touto právnickou osobou zmocněna nebo jinak oprávněna;
- b) její zaměstnanec (člen), který tím byl statutárním orgánem pověřen (na základě tzv. pověření);
- c) vedoucí jejího odštěpného závodu, jde-li o věci týkající se tohoto závodu; odštěpným závodem se podle § 503 ZOK rozumí obchodní závod, který je zapsán do obchodního rejstříku; nebo
- d) její prokurista, může-li podle udělené prokury jednat samostatně.

Právnická osoba může být v řízení zastoupena zmocněncem na základě plné moci k zastupování, kterou udělila k tomu oprávněná osoba, tj. osoba oprávněná jednat za právnickou osobou dle výše uvedených pravidel (§ 33 SŘ).

Každý, kdo jedná za právnickou osobu, musí své oprávnění prokázat (zejm. plnou mocí, pověřením statutárním orgánem).

Formální náležitosti pověření statutárním orgánem nejsou právními předpisy stanoveny. Podle judikatury k § 21 OSŘ se může jednat o pověření k určitému úkonu, ale i např. o pověření vyplývající z organizačního řádu či jiného vnitřního předpisu.

Plnou moc je třeba odlišit od pověření statutárním orgánem, a to zejména z hlediska doručování. V případě zmocnění na základě plné moci se podle § 34 odst. 2 SŘ doručují písemnosti pouze zástupci, s výjimkou případů, kdy má zastoupený v řízení něco osobně vykonat.

4. Způsob podání Žádosti a formát dokumentů

Žádost lze dle § 11 odst. 1 ZSÚ podat pouze elektronicky, tj. prostřednictvím datové schránky či e-mailem s uznávaným elektronickým podpisem² na e-mailovou adresu ČNB podatelna@cnb.cz³.

Žádost je rovněž možné podat prostřednictvím elektronické aplikace ČNB pro registraci subjektů, tj. aplikace REGIS – www.cnb.cz/cnb/regist.

K Žádosti podané jinou formou ČNB nepřihlíží a takto podaná Žádost nemá žádné právní účinky.

Žádost se předkládá dle § 11 vyhlášky ve formátu Portable Document Format (přípona .pdf) nebo, není-li možné jej použít, v jiném datovém formátu běžně používaném v elektronickém styku, který neumožňuje změnu obsahu. Žádost a ostatní dokumenty by měly být strojově čitelné (zejména jde-li o dokumenty vytvořené žadatelem, např. návrh vnitřních předpisů k § 15 ZSÚ).

ČNB akceptuje prosté naskenované dokumenty (včetně formuláře žádosti), tj. nevyžaduje, aby u těchto dokumentů byla provedena autorizovaná konverze podle zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů.

Možnost ČNB vyžádat si předložení originálu některého dokumentu pro ověření jeho pravosti zůstává nedotčena.

Aby měly veřejné listiny vydané orgány cizích států povahu veřejné listiny ve smyslu § 53 odst. 3 SŘ, musí být pravost úředních razítek a podpisů na nich ověřena orgány k tomu příslušnými (superlegalizace), nestanoví-li jinak mezinárodní smlouva, která je součástí právního řádu (§ 53 odst. 4 SŘ). Podrobnější informace jsou dostupné na internetových stránkách Ministerstva vnitra ČR:

<http://www.mvcr.cz/clanek/obcane-tretich-zemi-nektere-nalezitosti-zadosti-overeni-cizich-verejnych-listin.aspx>

5. Identifikace osoby v základním registru

Údaje uvedené v Žádosti musí umožňovat identifikaci žadatele v základním registru právnických osob, podnikajících fyzických osob a orgánů veřejné moci dle zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů [§ 10 odst. 1 písm. k) ZSÚ]. V případě žadatele zapsaného v obchodním rejstříku je nezbytné uvést takové údaje, které vyplývají z obchodního rejstříku.

6. Doporučený formulář Žádosti

ČNB připravila doporučený formulář pro podání Žádosti, který obsahuje všechny povinné náležitosti Žádosti. Formulář je dostupný na výše uvedené internetové stránce věnované povolovacím a schvalovacím řízením podle ZSÚ.

² Ustanovení § 6 odst. 2 zákona č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce.

³ <http://www.cnb.cz/cs/verejnost/kontakty.html#podatelna>

V. Nepředložení přílohy

Vylučuje-li povaha věci předložení údaje nebo dokladu Žádosti vyžadovaného vyhláškou, uvede dotčená osoba tuto skutečnost dle § 12 odst. 1 vyhlášky v samostatné příloze k Žádosti společně s důvody, pro které nelze údaj uvést nebo doklad předložit, a tyto důvody přiměřeně doloží.

Pokud žadatel v Žádosti nedokládá splnění některé podmínky pro udělení oprávnění z důvodu přednostní aplikace mezinárodní smlouvy, která je součástí českého právního řádu, označí dle § 12 odst. 2 vyhlášky tuto mezinárodní smlouvu a ustanovení, jehož aplikace se dovolává.

VI. Konkrétní přílohy Žádosti podle § 3 vyhlášky

a) Uvedení předmětu činnosti podle skupin odbornosti

V Žádosti je nezbytné uvést předmět činnosti podle skupin odbornosti dle § 3 odst. 1 písm. i) ZSÚ, tj. podle toho, zda má být poskytován

1. spotřebitelský úvěr jiný než na bydlení,
2. vázaný spotřebitelský úvěr,
3. spotřebitelský úvěr na bydlení.

b) výpis z obchodního rejstříku ne starší 3 měsíců

c) doklady k posouzení důvěryhodnosti⁴

Splnění podmínky důvěryhodnosti je vyžadováno u žadatele a členů správní rady, statutárního a dozorčího orgánu žadatele nebo jiného obdobného orgánu žadatele. Pokud má žadatel ovládající osobu, musí podmínku důvěryhodnosti splňovat i tato ovládající osoba.

Pojem „doklady k posouzení důvěryhodnosti“ představuje soubor údajů a informací nezbytných k vyhodnocení splnění podmínky důvěryhodnosti, respektive k prokázání naplnění požadavků uvedených v § 72 a § 73 ZSÚ.

Součástí těchto dokladů je i prokázání trestní bezúhonnosti.

V případě občanů České republiky nebo zahraniční osoby, která se v České republice zdržuje, se vyžadují pouze údaje nezbytné pro vyžádání výpisu z Rejstříku trestů v rozsahu požadavků pro elektronické podání žádosti o výpis orgánem veřejné moci⁵ (tyto údaje se předkládají v rámci níže uvedeného prohlášení o dosavadní činnosti fyzické nebo právnické osoby za období posledních 10 let). Výpis z Rejstříku trestů se k Žádosti nedokládá.

U zahraničních osob a občanů České republiky, kteří se zdržovali v zahraničí, se bezúhonnost prokazuje dokladem obdobným výpisu z Rejstříku trestů vydaným cizím státem. Případy, kdy má být doložen obdobný doklad vydaný cizím státem, upravuje § 163 ZSÚ, a to včetně možnosti nahrazení takového dokladu.

⁴ Pojem doklady k posouzení důvěryhodnosti je vymezen v § 2 písm. a) vyhlášky

⁵ <http://portal.justice.cz/justice2/uvod/uvod.aspx> - Rejstřík trestů, formuláře, formuláře žádostí, orgány veřejné moci.

K posouzení důvěryhodnosti za účelem posouzení dosavadní činnosti osoby se v souladu s § 2 písm. a) vyhlášky požaduje též předložení prohlášení o svéprávnosti fyzické osoby a prohlášení obsahující údaje a doklady o dosavadní činnosti fyzické nebo právnické osoby za období posledních 10 let, zejména o

1. uložení sankce za přestupek nebo správní delikt související s výkonem zaměstnání, funkce nebo podnikatelskou činností,
2. rozhodnutí o úpadku nebo zamítnutí insolvenčního návrhu pro nedostatek majetku,
3. pozastavení nebo odnětí povolení k podnikatelské nebo jiné činnosti, pokud k němu nedošlo na základě žádosti osoby, která je držitelem takového povolení,
4. odmítnutí souhlasu soudu nebo správního orgánu s volbou, jmenováním nebo ustanovením do funkce nebo s nabytím nebo zvýšením kvalifikované účasti, anebo k ovládnutí osoby, jestliže byl takový souhlas vyžadován, a
5. vyloučení z profesní komory, spolku nebo asociace sdružujících osoby působící na finančním trhu.

ČNB uveřejnila doporučený formulář prohlášení fyzické i právnické osoby.⁶ Vedle prohlášení jednotlivých členů statutárního orgánu, která se předkládají podle § 3 písm. c) bodu 2 vyhlášky, musí být prohlášení podle § 3 písm. c) bodu 1 vyhlášky předloženo i za právnickou osobu.

K výkladu pojmu důvěryhodnost odkazuje ČNB na úřední sdělení č. 14/2013 Věstníku ČNB ze dne 3. 12. 2013 k výkladu pojmů důvěryhodnost a odborná způsobilost,⁷ zejména pokud jde o obecné podmínky důvěryhodnosti podle § 72 odst. 1 a § 73 odst. 1 ZSÚ.

d) doklady prokazující odbornou způsobilost členů statutárního orgánu nebo správní rady žadatele, prokuristy nebo jiné osoby s řídicí pravomocí, pokud se přímo podílejí na poskytování spotřebitelského úvěru, nebo jsou za poskytování spotřebitelského úvěru zodpovědní

Podle § 10 odst. 1 písm. d) ZSÚ podmínkou udělení povolení k činnosti poskytovatele odborná způsobilost žadatele. Odbornou způsobilost je poskytovatel podle § 8 odst. 2 ZSÚ povinen zajistit u každého svého pracovníka, vázaného zástupce a jeho pracovníka a zprostředkovatele vázaného spotřebitelského úvěru a jeho pracovníka, který se podílí na poskytování spotřebitelského úvěru. Pojem pracovník je vymezen v § 3 odst. 1 písm. h) ZSÚ a rozumí se jím

- i) osoba, která je s poskytovatelem nebo zprostředkovatelem spotřebitelského úvěru v pracovněprávním vztahu, anebo
- ii) člen statutárního orgánu nebo správní rady poskytovatele nebo zprostředkovatele spotřebitelského úvěru, nebo
- iii) prokurista,

⁶ Doporučený formulář prohlášení o dosavadní činnosti, který ČNB uveřejnila, zahrnuje všechny povinné údaje.

http://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/vykon_dohledu/povolovaci_schvalovaci_izeni/poskytovatele_spotrebitelskeho_uveru/index.html

⁷ http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/legislativa/vestnik/2013/download/v_2013_1_3_21413560.pdf

pokud se

- přímo podílejí na poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru, nebo
- jsou za poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru zodpovědní.

Doklady prokazující odbornou způsobilost pro účely povolení žadatel dokládá za každého člena statutárního orgánu nebo správní rady poskytovatele, prokuristu nebo další osoby s řídicí pravomocí, pokud se přímo podílejí na poskytování spotřebitelského úvěru, nebo jsou za poskytování spotřebitelského úvěru zodpovědní. Existenci dalších osob s řídicí pravomocí lze předpokládat zejména v těch případech, kdy s ohledem na organizační strukturu a rozsah vykonávaných činností žadatele nebudou členové statutárního orgánu nebo správní rady osobami, které se přímo podílejí na poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru, nebo které jsou za poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru zodpovědné. Taková situace bude připadat v úvahu především u žadatele s víceúrovňovou organizační strukturou a širokým předmětem vykonávaných činností, kdy poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru nebude hlavní nebo dokonce výlučnou činností, a proto bude řízením této činnosti pověřená jiná osoba (nebo osoby) v řídicí hierarchii, která není členem statutárního orgánu nebo správní rady (například ředitel obchodního útvaru). Pro účely povolovacího řízení v případě jiné osoby s řídicí pravomocí postačuje předložení dokladu jen za nejvýše postavenou osobu v řídicí struktuře dané společnosti (tím není dotčena povinnost poskytovatele zajistit, aby i další vedoucí pracovníci podřízení výše uvedeným osobám byli odborně způsobilí).

Dokladem prokazujícím odbornou způsobilost se rozumí vysvědčení o maturitní zkoušce nebo doklad vyššího vzdělání a dále osvědčení o úspěšném vykonání odborné zkoušky pořádané akreditovanou osobou podle § 60 a násl. ZSÚ. Rozsah odborných znalostí a dovedností je rozdělen podle skupin odbornosti. Podrobnosti a další požadavky k jejich ověření stanoví vyhláška č. 384/2016 Sb., o odborné způsobilosti pro distribuci spotřebitelského úvěru.

Pokud to nebude zřejmé z výpisu z obchodního rejstříku nebo jiného obdobného dokumentu, je nutné k dokladu prokazujícího odbornou způsobilost uvést u každé osoby, jakou funkci ve společnosti zastává.

Do 24 měsíců ode dne nabytí účinnosti ZSÚ (tj. do 30. 11. 2018) bude možné dle § 176 odst. 1 ZSÚ nahradit doklad o vykonání odborné zkoušky podle ZSÚ čestným prohlášením osoby oprávněné poskytovat nebo zprostředkovávat spotřebitelský úvěr. Čestné prohlášení se předkládá za každou výše uvedenou osobu. Formát čestného prohlášení není stanoven.

Poskytovatel a jeho pracovníci jsou povinni získat dle § 176 odst. 2 ZSÚ všeobecné znalosti potvrzené odpovídajícím dokladem podle § 60 odst. 2 ZSÚ (vysvědčením o maturitní zkoušce nebo dokladem vyššího vzdělání) nejpozději do 42 měsíců ode dne nabytí účinnosti ZSÚ (tj. do 31. 5. 2020).

Fyzické osoby, které ke dni nabytí účinnosti ZSÚ nepřetržitě alespoň po dobu 3 let poskytovaly nebo zprostředkovaly spotřebitelský úvěr, nebo se jako pracovníci osoby oprávněné poskytovat nebo zprostředkovávat spotřebitelský úvěr přímo podílely na poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru, nebo byly za poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru zodpovědné, nejsou povinny dle § 176 odst. 3 ZSÚ získat všeobecné znalosti potvrzené odpovídajícím

dokladem podle § 60 odst. 2 ZSÚ (vysvědčením o maturitní zkoušce nebo dokladem vyššího vzdělání).

e) údaj o výši počátečního kapitálu

Počátečním kapitálem se rozumí dle § 3 odst. 1 písm. k) ZSÚ součet

1. splaceného základního kapitálu,
2. splaceného emisního ážia,
3. povinných rezervních fondů,
4. ostatních fondů vytvořených z rozdělení zisku, které lze použít výhradně k úhradě ztráty uvedené v účetní závěrce, a
5. rozdílu nerozděleného zisku z předchozích období, uvedeného v účetní závěrce ověřené auditorem a schválené příslušným orgánem právnické osoby, o jehož rozdělení příslušný orgán právnické osoby nerozhodl, a neuhrazené ztráty z předchozích období včetně ztráty za minulá účetní období.

Počáteční kapitál žadatele musí činit dle § 14 odst. 1 ZSÚ alespoň 20 000 000 Kč. Výše počátečního kapitálu musí být podložena finančními výkazy (viz dále).

f) finanční výkazy žadatele

Finančními výkazy žadatele se dle § 2 písm. b) bodu 1 vyhlášky rozumí výroční zprávy a účetní závěrky za poslední 3 účetní období nebo za období, po které žadatel vykonával podnikatelskou činnost, jestliže je toto období kratší než 3 účetní období; v případě, že žadatel je součástí konsolidačního celku, též konsolidované výroční zprávy a účetní závěrky za stejné období; má-li být podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů účetní závěrka ověřena auditorem, je předkládána účetní závěrka ověřená auditorem.

g) doklady prokazující původ finančních zdrojů žadatele

Žadatel musí doložit, že má průhledný a nezávadný původ finančních zdrojů. Má-li žadatel ovládající osobu, musí podmínku průhledného a nezávadného původu finančních zdrojů splňovat i ovládající osoba.

Finančními zdroji ve smyslu ZSÚ jsou jak vložené prostředky tvořící počáteční kapitál žadatele [§ 3 odst. 1 písm. k) ZSÚ], tak i další prostředky sloužící k zajištění výkonu plánované nebo vykonávané činnosti poskytovatele podle ZSÚ, např. přijaté úvěry a vydané dluhopisy, které žadatel má k dispozici v době podání Žádosti, příp. bude mít při zahájení činnosti na základě povolení. Obecně se jedná o veškeré finanční zdroje společnosti určené k financování činnosti spočívající v poskytování spotřebitelských úvěrů.

Doklady o původu finančních zdrojů, které budou získány až v budoucnu a použity pro poskytování spotřebitelských úvěrů, nebude možné v době podání Žádosti zpravidla předložit, nicméně ZSÚ umožňuje ČNB zkoumat původ kterýchkoliv položek pasiv, a to nejenom u žadatele, nýbrž i u jeho ovládajících osob (u nich především ve vztahu k financování účasti na žadateli).

Z hlediska dokumentů, které jsou vyžadovány podle § 3 písm. g) a písm. n) vyhlášky, lze vycházet ze stanoviska (FAQ) Doklady k prokázání původu prostředků vkládaných do kapitálu nebo použitých k nabytí nebo zvýšení podílu na společnosti

ze dne 10. 9. 2013, ve znění aktualizovaném dne 20. 12. 2016, které ČNB uveřejnila na svých internetových stránkách⁸.

Z předložených dokladů musí vyplývat úplný a průhledný tok použitých finančních zdrojů žadatele.

h) plán obchodní činnosti

Plánem obchodní činnosti se rozumí dle § 2 písm. c) vyhlášky skutečně zamýšlený podnikatelský plán žadatele na první tři účetní období zpracovaný ve formátu výkazů účetní závěrky podle zákona o účetnictví (§ 18), podložený reálnými ekonomickými propočty spolu s komentářem, který obsahuje

1. záměry žadatele z hlediska rozsahu a objemu poskytovaných spotřebitelských úvěrů a popis plánovaného způsobu jejich dosažení a charakteristiky cílové skupiny klientů a obchodní sítě žadatele,
2. základní východiska a předpoklady, na kterých je plán založen, a odůvodnění provázanosti kvantitativních údajů plánu a reálnosti plánovaných výsledků činnosti.

Záměry žadatele z hlediska rozsahu a objemu poskytovaných úvěrů zahrnují popis jednotlivých druhů spotřebitelských úvěrů a jejich plánovaný objem, včetně celkového plánovaného objemu spotřebitelských úvěrů.

Z plánovaných účetních výkazů musí být patrné, že žadatel bude v souladu s § 14 odst. 1 ZSÚ disponovat dostatečným objemem kapitálu ve výši 5 % objemu poskytnutých a dosud nesplacených úvěrů. Kapitálem, který poskytovatel udržuje, se ve smyslu § 3 odst. 1 písm. j) ZSÚ rozumí vlastní kapitál snížený o pohledávky z nesplaceného základního kapitálu, emisního ážia a příplatků do fondů. Kapitál zároveň nesmí klesnout pod minimální výši počátečního kapitálu ve smyslu § 3 odst. 1 písm. k) ZSÚ, tj. pod 20 000 000 Kč.

Splnění požadavku na kapitál ve výši 5 % objemu poskytnutých a dosud nesplacených úvěrů je však vyžadováno pouze u osoby, které již bylo uděleno povolení k činnosti poskytovatele podle ZSÚ. Přejícná ustanovení ZSÚ neukládají povinnost plnit tento požadavek osobě, která žádá o povolení k činnosti a která poskytuje spotřebitelský úvěr v tzv. přechodném období ve smyslu § 169 ZSÚ. Uvedený kapitálový požadavek tak dotyčná osoba bude muset splňovat nejdříve od kalendářního roku následujícího po roce, v němž jí bude uděleno povolení k činnosti poskytovatele (příslušný výkaz podle § 14 odst. 2 ZSÚ pak bude povinna předložit České národní bance ve lhůtě do 31. března). Plán obchodní činnosti nicméně musí zobrazovat předpokládaný stav po udělení povolení k činnosti poskytovatele a proto v něm musí být plnění podmínky uvedeného kapitálového požadavku již promítnuto, a to pro příslušné období.⁹ Doporučuje se předložit také kalkulaci plánovaného kapitálu ve formě výkazu podle vyhlášky.

Reálnými ekonomickými propočty se rozumí kalkulace jednotlivých položek obchodního plánu (např. způsob výpočtu plánovaných příjmů z poskytování úvěrů

⁸ http://www.cnb.cz/cs/faq/stanoviska_a_odpovedi/pdf/doklady_k_prokazani_puvodu_kapitalu.pdf

⁹ Např. pokud žadatel předpokládá udělení povolení v roce 2017, v obchodním plánu musí být patrné plnění kapitálového požadavku pro období po 1. 1. 2018, resp. v plánovaných výkazech dle zákona o účetnictví k 31. 12. 2017.

apod.). Odhady budoucí poptávky, zákaznické základny, konkurenčního prostředí a jiných ekonomických podmínek musejí být založeny právě na reálných ekonomických kalkulacích. Obchodní plán by měl také zahrnovat komentář nejvýznamnějších položek účetních výkazů.

Popis cílové skupiny klientů musí být dostatečně konkrétní, včetně ekonomických charakteristik jednotlivých skupin a provázaný s popisem marketingových nástrojů, jimiž budou potenciální klienti oslovováni.

Popis obchodní sítě žadatele zahrnuje údaje o způsobu komunikace s klienty, zejména o využívání vázaných zástupců nebo zprostředkovatelů vázaného spotřebitelského úvěru, údaje o pobočkové síti, údaje o využívání prostředků dálkové komunikace (např. webové rozhraní) apod.

Základními východisky a předpoklady je třeba rozumět vysvětlení, na čem jsou jednotlivé odhady založeny (např. na základě poptávky stávající klientely, na zpracovaném marketingovém průzkumu apod.).

Plán obchodní činnosti žadatele je stěžejním dokumentem, na základě kterého ČNB posuzuje zejména přiměřenost předpokladů pro udělení povolení k činnosti, zejména postupů a pravidel podle § 15 ZSÚ, ale i objem finančních zdrojů, jejichž průhlednost a nezávadnost se prověřuje.

Plán obchodní činnosti se předkládá na dobu tří let tak, aby upřesnil podrobné vysvětlení činností, jež mají přispět k dosažení primárních strategických cílů žadatele. Musí být založen na hloubkové analýze trhu a možnostech žadatele, a také musí jasně definovat základní strategické cíle žadatele s uvedením způsobu jejich dosažení.

i) návrh pravidel jednání se zájemci o uzavření smlouvy o spotřebitelském úvěru

Návrh vnitřního předpisu upravujícího pravidla jednání se zájemci o uzavření smlouvy o spotřebitelském úvěru jsou provázaná s ostatními vnitřními předpisy upravujícími postupy a pravidla podle § 15 odst. 2 ZSÚ (viz dále) a mohou být v těchto pravidlech zahrnuta, zejména pokud jde o řádné administrativní postupy podle § 15 odst. 2 písm. a) ZSÚ, pravidla vnější komunikace podle § 15 odst. 2 písm. j) ZSÚ a pravidla kontroly činnosti osob, jejichž prostřednictvím se poskytuje spotřebitelský úvěr podle § 15 odst. 2 písm. l) ZSÚ.

Cílem těchto pravidel je zejména zabezpečení, ve vztahu k jednání se zájemci o uzavření smlouvy o spotřebitelském úvěru, následujících povinností:

- zabezpečení obecných pravidel komunikace se spotřebiteli podle § 77 ZSÚ,
- uchovávání dokumentů a záznamů podle § 78 ZSÚ,
- použití pojmu nezávislý podle § 81 ZSÚ,
- plnění informačních povinností vůči zájemcům o uzavření smlouvy podle § 90 až § 100 ZSÚ, včetně informací uváděných v reklamě,
- plnění informačních povinností během trvání spotřebitelského úvěru podle § 101 až § 103 ZSÚ,
- postupy týkající se doby na rozmyšlenou v případě spotřebitelského úvěru na bydlení podle § 111 ZSÚ a možnosti odstoupit od smlouvy o spotřebitelském úvěru jiném než na bydlení podle § 118 a § 119 ZSÚ a
- postupy týkající předčasného splacení spotřebitelského úvěru dle § 117 ZSÚ.

j) návrh vnitřních předpisů upravujících postupy a pravidla podle § 15 odst. 2 ZSÚ

Žadatel je povinen předložit vnitřní předpisy upravující postupy a pravidla podle § 15 odst. 2 ZSÚ, nebo návrh takových vnitřních předpisů. Při určení požadavků kladených na jednotlivé postupy a pravidla (tj. na obsah vnitřních předpisů) by žadatel měl vycházet zejména z

- příslušných ustanovení ZSÚ, která blíže přibližují účel a smysl jednotlivých pravidel a postupů stanovených v § 15 odst. 2 ZSÚ (např. pravidla odměňování v § 79 až § 83 ZSÚ, pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele v § 84 až § 89 ZSÚ, pravidla pro přijetí a ocenění předmětu zajištění v § 113 ZSÚ, pravidla pro jednání se spotřebiteli, kteří jsou v prodlení v § 122 až § 124 ZSÚ, pravidla pro vymáhání pohledávek v § 87 a § 123 ZSÚ, pravidla vnější komunikace v § 77, § 90 až § 103, § 114 ZSÚ a z části osmé ZSÚ a pravidla kontroly činnosti osob, jejichž prostřednictvím se poskytuje spotřebitelský úvěr, zejména v § 8, § 26, § 28, § 35 a § 36, § 38, § 45, § 60 a § 72 až § 74 ZSÚ, jakož i v jednotlivých ustanoveních ZSÚ upravujících pravidla pro činnost poskytovatele a řádné provozování jeho činnosti);
- dalších právních předpisů, například ze zákona o účetnictví, zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu a zákona o oceňování majetku, ve znění pozdějších předpisů;
- obecných pokynů evropských orgánů dohledu, které vedle ZSÚ rovněž blíže vymezují účel a smysl jednotlivých pravidel a postupů stanovených v § 15 odst. 2 ZSÚ, např. obecné pokyny EBA k posouzení úvěruschopnosti a obecné pokyny EBA k prodlení a realizaci zástavy¹⁰.

K bližšímu vymezení obsahu předpisů upravujících postupy a pravidla podle § 15 odst. 2 ZSÚ ČNB odkazuje na dohledový benchmark č. 3/2016 ze dne 31. 10. 2016.

V případě, že jednotlivá pravidla a postupy jsou obsaženy ve více různých vnitřních předpisech, je nutné v Žádosti ve vztahu ke všem pravidlům a postupům podle § 15 ZSÚ detailně tento vnitřní předpis identifikovat, včetně konkrétního ustanovení.

k) identifikační údaje ovládající osoby a výpis z obchodního rejstříku nebo jiné obdobné evidence ne starší 3 měsíců, je-li ovládající osobou právnická osoba

Ovládající osobu definuje ZOK v § 74 a 75.

Dle § 74 odst. 1 ZOK je ovládající osobou osoba, která může v obchodní korporaci přímo či nepřímo uplatňovat rozhodující vliv.

Ovládající osobou se tedy rozumí nejen přímý společník nebo akcionář žadatele, ale také každá další osoba, která žadatele ovládá nepřímou. V rámci Žádosti je nezbytné rozkrýt celou strukturu ovládání žadatele, resp. celý řetězec propojení ovládajících osob, až po konečnou ovládající osobu. Nelze-li ovládající osobu určit (např. v případě rozptýlené vlastnické struktury osoby kotované na regulovaném

¹⁰ Viz odůvodnění vyhlášky.

trhu), žadatel musí tuto skutečnost v Žádosti uvést, včetně podrobných informací a rovněž předložit doklad tuto skutečnost potvrzující.

Dle § 74 odst. 3 ZOK jsou řídicí osoba podle § 79 ZOK a většinový společník vždy ovládajícími osobami, ledaže ve vztahu k většinovému společníkovi § 75 ZOK stanoví jinak.

ZOK dále stanoví v § 75 následující vyvratitelné domněnky ovládnání:

- Má se za to, že osobou ovládající je osoba, která může jmenovat nebo odvolat většinu osob, které jsou členy statutárního orgánu obchodní korporace nebo osobami v obdobném postavení nebo členy kontrolního orgánu obchodní korporace, jejímž je společníkem, nebo může toto jmenování nebo odvolání prosadit.
- Má se za to, že osobou ovládající je ten, kdo nakládá s podílem na hlasovacích právech představujícím alespoň 40 % všech hlasů v obchodní korporaci, ledaže stejným nebo vyšším podílem nakládá jiná osoba nebo jiné osoby jednající ve shodě.
- Má se za to, že osoby jednající ve shodě, které společně nakládají podílem na hlasovacích právech představujícím alespoň 40 % všech hlasů v obchodní korporaci, jsou osobami ovládajícími, ledaže stejným nebo vyšším podílem nakládá jiná osoba nebo jiné osoby jednající ve shodě.

Ovládající osobou tedy není pouze ten, kdo samostatně disponuje, přímo nebo nepřímo, nezbytným podílem na hlasovacích právech v žadateli, ale i ten, kdo takovým podílem disponuje jednáním ve shodě s jinou osobou.

Pojem jednání ve shodě vymezuje § 78 odst. 1 ZOK jako jednání dvou nebo více osob nakládajících hlasovacími právy za účelem ovlivnění, ovládnání nebo jednotného řízení obchodní korporace.

Ustanovení § 78 odst. 2 ZOK stanoví vyvratitelné domněnky, které osoby se považují za osoby jednající ve shodě. Takovými osobami jsou

- a) právnická osoba a člen jejího statutárního orgánu, osoby v jeho přímé působnosti, člen kontrolního orgánu, likvidátor, insolvenční správce a další správci podle jiného právního předpisu, nucený správce,
 - b) ovládající osoba a jí ovládané osoby,
 - c) vlivné a ovlivněné osoby,
 - d) společnost s ručením omezeným a její společníci nebo pouze její společníci,
 - e) veřejná obchodní společnost a její společníci nebo pouze její společníci,
 - f) komanditní společnost a její komplementáři nebo pouze její komplementáři,
 - g) osoby blízké podle občanského zákoníku,
 - h) investiční společnost a jí obhospodařovaný investiční fond či penzijní fond nebo pouze jí obhospodařované fondy, nebo
 - i) osoby, které uzavřely dohodu o výkonu hlasovacích práv.
- Má se za to, že osobou ovládající nebo osobami ovládajícími je také ten, kdo sám nebo společně s osobami jednajícími s ním ve shodě získá podíl na hlasovacích právech představujícím alespoň 30 % všech hlasů v obchodní korporaci a tento podíl představoval na posledních 3 po sobě jdoucích

jednáních nejvyššího orgánu této osoby více než polovinu hlasovacích práv přítomných osob.

Základním předpokladem pro udělení povolení je identifikace ovládajících osob. Bez identifikace ovládajících osob není možné posoudit splnění požadavků na tyto osoby. Pojem Identifikační údaje je vymezen v § 3 odst. 1 písm. g) ZSÚ.

Doporučuje se strukturu ovládání žadatele graficky znázornit.

l) popis skutečnosti, na základě které je osoba uvedená pod písmenem k) ovládající osobou, případně doklad tuto skutečnost potvrzující

Jedná se zejména o údaje o podílu na základním kapitálu žadatele nebo jiné ovládající osoby v řetězci ovládajících osob, příp. uvedení, zda došlo k naplnění některé z výše uvedených domněnek. Dokladem o této skutečnosti se rozumí zejména výpis z obchodního rejstříku nebo obdobný zahraniční doklad, ze kterého je patrná výše podílu na základním kapitálu.

m) doklady k posouzení důvěryhodnosti ovládající osoby; je-li ovládající osobou právnická osoba též doklady k posouzení důvěryhodnosti členů správní rady, statutárního orgánu a dozorčího orgánu nebo jiného obdobného orgánu této právnické osoby

K vymezení dokladů o důvěryhodnosti viz výše k § 3 písm. c) vyhlášky.

Podle § 73 odst. 4 ZSÚ platí, že pokud jde o právnickou osobu se sídlem na území jiného státu než České republiky, je dokladem o splnění podmínek důvěryhodnosti potvrzení příslušného orgánu dohledu státu sídla právnické osoby. Takovým orgánem se podle § 3 odst. 1 písm. o) ZSÚ rozumí orgán jiného členského státu, který je oprávněn vykonávat dohled nad zprostředkováním spotřebitelského úvěru na bydlení a který byl jako příslušný orgán oznámen Evropské komisi.

n) finanční výkazy a další doklady prokazující původ finančních zdrojů ovládající osoby

Finančními výkazy se dle § 2 písm. b) vyhlášky rozumí:

1. výroční zprávy a účetní závěrky za poslední 3 účetní období nebo za období, po které osoba vykonává podnikatelskou činnost, jestliže je toto období kratší než 3 účetní období; v případě, že osoba je součástí konsolidačního celku, též konsolidované výroční zprávy a účetní závěrky za stejné období; má-li být podle zákona o účetnictví účetní závěrka ověřena auditorem, je předkládána účetní závěrka ověřená auditorem,
2. doklady o příjmech za poslední 3 roky, majetku a dlužích, jedná-li se o fyzickou osobu.